

Oponentský posudek
na bakalářsku práci Martiny Kráčmarové
Prevence záškoláctvína druhém stupni základních škol

Formální úroveň práce

Práce je přehledná. Rozsah je o něco větší než je předepsáno, ale práce tvoří s přílohami jeden celek, neboť jejich zařazení plně odpovídá charakteru práce. Citace odpovídají normám. Technické zpracování práce je vynikající.

Jazyková stránka práce

Práce je stylisticky vyspělá, autorka přesně používá odborné termíny. Gramaticky je práce na požadované úrovni.

Obsahová stránka práce

Cílem práce, dle autorky, je zmapovat možnosti primární a sekundární prevence záškoláctví a navrhnout, jak při ní mohou být využity volnočasové aktivity.

Při zpracování tématu autorka zvolila metodu analýzy odborné literatury, koncepčních a metodických materiálů a dalších veřejně dostupných dokumentů.

Při vymezování pojmu záškoláctví je autorka v těsném kontaktu s literaturou jak českou, tak zahraniční. Charakterizuje záškoláctví jako zkratkovité chování, jako únik ze zátěžové situace. Správně vidí jeho nebezpečnost v tom, že se dítě postupně naučí tímto způsobem řešit další zátěžové situace a dostává se tak mimo svou původní sociální skupinu s pravděpodobností nalezení sociálních skupin, jejichž aktivity mohou vést až k delikvenci. Autorka správně rozlišuje mezi záškoláctvím a odmítáním školy z důvodů kulturních a náboženských. Dále se zabývá příčinami záškoláctví. Zde prokazuje velmi solidní přehled. Dále mapuje primární a sekundární prevenci. Ukazuje na význam klimatu ve třídě a škole a na význam role a osobnosti pedagoga.

V další části rozebírá potenciál primární a sekundární prevence vzhledem k možnostem školy, rodiny, vrstevnických part.

Po té nastiňuje možnosti preventivního působení v rámci volnočasových aktivit.

Autorka dospěla k závěru, že záškoláctví je závažná porucha chování, i když je tato závažnost zlehčována. Autorka správně uvádí, že důležitým krokem v preventivním přístupu je vymezení příčin záškoláctví, které můžeme lokalizovat ve vnějších vlivech působících na děti, jako jsou primární sociální skupiny, tzn. rodiny a vrstevnické party, které ale často vznikají v prostředí školy a třídy.

Pro pochopení motivace jednotlivých dětí je třeba poznat jejich vnitřní tendence k záškoláctví. To pak umožňuje aplikovat vhodný individuálně cílený preventivní přístup.

Podle autorky, tato zjištění u více vyskytujících se případů v rámci školy a doplněné o další informace umožňují nastavit specifické orientované preventivní činnosti. Nejúčinnější je, podle autorky, hledat a uskutečňovat možnosti prevence v rodinách žáků. Některé školy proto v rámci dané legislativy zřizují pozice školního psychologa nebo školního sociálního pedagoga.

Autorka se dále zabývá významem volného času a konstatuje, že jeho potenciál není plně využíván. Proto navrhuje způsoby využití volnočasových aktivit při preventivním působení. Vidí, že záškoláctví se dá předcházet, je-li úsilí pedagogů zaměřeno nejen na kvalitu využití volného času, ale především na sociální kontakt, na citlivý a citový přístup, na budování vztahů mezi členy skupiny a také členů s vedoucím skupiny. Naplnění potenciálu významu volného času je v tom, že díky vztahům důvěry a bezpečí se dítě se svým problémem spíše obrátí na svého vedoucího než na svého učitele. Práce je velmi konzistentní a přesně zpracovává danou problematiku na své úrovni.

Cíl práce byl splněn. Doporučuji ji k obhajobě

V Českých Budějovicích dne 13. 5. 2011.

Mgr. Pavel Kuchař Ph.D.